

Den Berömdade Mördaren B
Alexander Breitsfelts

Lefverne

00911^{geb} (ref. Sina tryck)
Ex A

B 450/44

2

Bland alla de brottmål som under de sednare åren förevarit inför vår hufvudstads domstolar, har väl intet väckt så mycket upseende och blifwit af allmänheten med merå intresse följdt, än det så kallade Breitsfeldtska målet, eller mordet å Musikläraren Carlsson, hwilket ihmåde i October 1841. Mördarens ungdom, det wänskapliga förhållande hwari han slått till den mördade, hwilken varit hans wälgörare, den der mången gång mättat den hungrige, då han icke sjelf egde något hwarmed han knnde tillfredsställa den upproriska magens fördringar; den oerhörda otacksamhet hwarmed han belönade wännens godhet, den lömskhet och list hwaraf han betjenade sig för att kunna blifwa hans baneman, den mer än exempellösa djerfskhet, hwarmed han, omedelbart efter gerningens begående, hade mod att tillbringa en längre stund i den mördades rum, för att plundra hans qwarlåtenskap; samt den

hårdnackhet hvarmed han sedan förnekade sitt brott, väckte bland allmänheten det lifligaste uppseende och under flera månaders tid utgjorde denna händelse det förnämliga samtalsämnet, så wäl i de finare och bildade, som i de lägre sällskapskretsarne. Men, besynnerligt nog, gaf den äfwen ämne till twist och mången ganska varm och ifrig ordwexling mellan den olycklige ynglingens mot- och medhållare. — Medhållare? Är det wäl möjligt att en mördare kan ha sådana? — Wisserligen icke bland dem som äro öfwerlygade om hans brottslighet, ännu mindre sedan han sjelf blifwit derom öfwerbewisad; men så länge han mekar, så länge man tror att han möjligen kan vara oskyldigt anklagad, skynsad och misshandlad, så länge han förstår att sticligen bära bedrägeriets och lögnens mask, att med förwänande sanning spela den förföljda oskulden, den lidande dygden, — så länge röras tusende hjertan af hans olycka; och de oersarnaste bland dem, hwilka icke följt med sin tids ryssligheter, icke betraktat des skuggsidor på närmare håll och således icke funna ana djuret af menniskohjertats förderf, äro naturligtwis böjda för att fatta saken sådan den synes, samt att för en oskyldig martyr anse den förhärda de boswen.

Sådan war händelsen med Breitfeldt. Man wet hur han i början enwist förnekade all delaktighet i och allt medwetande af den ifrågasvarande wäldsgerningen, huru han tog himmel och jord till vittne af sin oskuld, huru han satte sin själs salighet i pant på sannfärdigheten af sina ord och hur han wädjade till den Allseende som skädar människans inre, till den Rättfärdige som dömmar, så wäl ljusets som mörkrets gerningar. Allt detta, i förening med den nitton-årige ynglingens fromma och stilla utseende, samt hans nästan tafatta sätt att wara, kunde wäl wäcka twifwel om hans brottslighet. Å andra sidan talade alla omständigheter emot honom; han hade ju, redan dagen efter brottets begående, burit den mördades kläder; han hade blifwit öfverbewisad om att hafwa varit ute om natten eller sent på aftonen, hwarjemte han inför domstolarne flera gånger beträdde med twetalan. Större delen bland den upplysta allmänheten trodde honom således wara brottslig och bland dessa woro alla stadens domare och jurister, på hwilkas ondöme man borde funnat lita, i anseende till deras wana att handhafwa brottmål af olika bestaffenhet och deras deraf förwärfwade människofärdedom. Bland fruntimren höllo dock större delen med

den olycklige ynglingen, isynnerhet i början, och hwem kan förtänka, särdeles de yngre ibland dem, om de twiflade på att han, denna till utseendet så menlöse, skulle kunnat på en gång förwandlas till en tiger? — Hundrade, ja flere hundrade bland wår hufwudstads ungdom kände till utseendet den anklagade Breitfeldt; mången gång hade han gifwit wingar åt deras fröjd, i det han ur fortepianot locket de glada toner, efter hwilka den sorglösa ungdomen swängde sig i hwirflande dansar. Mången af de smärta danserskorna hade till och med i en hurtig wals slutligen swängt om med den unge musikanten, medan någon af sällskapet artigt erbjöd sig att för en stund taga hans plats, på det att äfwen han skulle få läppja af den nöjets bågare som så slitigt räcketes åt de öfriga. Yngalunda kunde de då ana att denna hand, som så firligt och wördnadsfullt fattade deras, skulle inom kort föra mordwapnet, för att utgjuta menniskoblod, sin wäns, sin wälgörares blod.

Det war dock icke fruntimmer allena som twiflade om Breitfeldts brottslighet; man hörde till och med herrar, gamla, allwarliga, upplyste män, yttra det en möjlighet wore att den anklagade kunde slutligen bli frikänd.

Mången häfwade wid tanken på att han skulle oskyldig dömnas, och en hederlig, ansedd borgare här i Stockholm sade sig till och med vilja wäga sitt lif på att ynglingen war alldeles fri från det brott hwarföre han satt häftad. Tiden har dock wisat huru denne hederlige man bedrog sig och huru litet den unge brottslingen förtjenade det medlidande som skänktes honom af tusende känslofulla hjertan.

Breitsfeldt hade, då han sade sig wara fri från all delaktighet i wäldsgerningen, som bekant är, uppgifwit ynglingen Ferdinand Rumsfeldt såsom den der ensam begått brottet. Man hörde honom derföre, under flera förhör, djerst och öppet anklaga denne, samt tillägga: "Det går nog så att Ferdinand får gå fri, då deremot jag skall lida oskyldigt." — Man wet ock att ynglingen Rumsfeldt hade lånat Breitsfeldt den pistol hwarmed han dödade Carlsson, hwarföre den förre ock blef arresterad, men genast utsläppt, dels emedan hans fader, boktryckaren Rumsfeldt gick i borgen för honom, dels emedan inga så bindande skäl funnos emot honom, att han borde hållas qwar i häkte. Man wet huru olycklig denne yngling war under en längre tid, dels genom den mistänka som i det längsta hwilade på honom, att hafwa varit, åtminstone delaktig i mordet,

dels genom den lifsfara, hwari han slundligen swäfwade; ty det är ju bekant huru han af pöbeln förföljdes med stenkastning då han wisade sig på gatan, samt huru karlar flera gånger snögo fring hans fars hus, sedan mörkret hade utbredt sitt täckelse öfwer jorden, för att trakta efter den unge Ferdinands lif. Han war således både uppenbarligen och hemligen förföljd, och ytterst beklagansvärd måtte hans ställning hafwa varit då han icke förmådde göra sig fri från den gräsliga misstanken och dertill behöfde frukta att, kanske snart nog dö en wäldsam död, utan att ha hunnit rättfärdiga sig och afswå den obhyggliga släkt som widlådde hans blotta namn. — Och allt detta lidande hade han endast för den nedrige Breitfeldts skull och för den olyckan att vara bekant med en bos. Man ser deraf huru försigtig ungdomen bör vara i wälet af sällskaper. — Ingalunda kunde dock Ruusstedt, mer än någon annan, ana att Breitfeldt skulle kunna begå en sådan rycklig missgerning; men han borde dock ha kommit under fund med att Breitfeldt war en dålig, en wanartig yngling. Det war hwad den mördade Carlson längesedan hade insett, hwarföre han sade sig vara rädd för Breitfeldt och gerna wilja komma ifrån umgänget med honom.

Den som med uppmärksamhet följt rätt-
gången mot Carlsons mördare, wet redan
hwem och hwad den unge Breitfeldt war,
samt huru han redan i tidigare år wisat an-
lag till laster, såsom tjufweri, lögn, m. m.
Ur hans egen, i romanstil författade lefwer-
nesbeskrifning, har man ock haft tillfälle hem-
ta tillräckliga underrättelser om hans enskilda
förhållanden, så wida man icke skrattar åt el-
ler wänjes wid den fåfänga och inbillighet som
framlyser i hwarje rad af denna sjelfbiografi,
samt den romanesta, swasande stil hwaruti
den är hållen. För dem som icke läst eller
minnas dessa hans egenhändiga anteckningar,
torde det dock vara af intresse att läsa dem
en gång eller om igen, hwarföre de äro
här nedanföre ordagrant införda. Innan wi
dock skrida till denna afskrift, wilja wi näm-
na några ord, men ock blott några få ord,
om hans fgrakter och enskilda förhållanden,
eller om hwad som varit före den tidpunkt då
han blef ett allmänt samtalsämne öfwer hela
riket och märkwärdig — ja märkwärdig och
namnkunnig, men på ett ganska beklagans-
värdt sätt.

Alexander Breitfeldt är född i Sala, hwar-
est hans far varit apothekare, men sedermera
kommit af sig genom dåliga affärer. Både far

och mor lefwa ännu och äro friska, enligt allt hwad man wet, ehuru många rykten gått att fadren skulle dödt af sorg och modren blifwit wansinnig wid underrättelsen om sonens brott och olycka. Det wore ock icke underligt om dessa, de olyckligaste af alla föräldrar, skulle slutligen duka under för den mer än bittra sorg och den oerhörda wanära som beredes dem af ett så wanartigt barn. Man har berättat hur den mördade Carlsons moder, en enka, hvars enda hopp, hvars enda stöd sonen varit, oaktadt all sin förtwiflan öfwer det grymma slag som träffat henne, yttrat: "Obestrisligt olycklig är jag, men huru lycklig ändå, i jemförelse med mördarens moder!" — Man har ock läst om huru den gamle Breitfeldt föll afdanad till golfwet, då han sjelf i tidningarne läste om Carlsons mord, samt omedelbart i följande rader sin egen sons namn, sin egen son anlagad såsom mördare. Sådana slag äro hårdare än att de med tålmod kunna bäras, och we öfwer de barn som bereda sådan smärta åt en öm moder, i hvars bröst de hwilat, nedkalla sådan fasa öfwer en åldrig faders gråa hår! —

Breitfeldt har ock syston, både systrar och bröder, hwilkas hjertan han genom sin brottslighet grymt söndersttit; hells som de alla,

enligt hwad man wet, äro aftningswärda och i samhället wäl ansedda personer, de der wetta att uppskatta wärdet af ett godt namn och rykte. Ett godt namn! — Ha! hwilket namn bära icke de olycklige! huru gerna skulle de icke önska sig ett annat än detta, hwarwid ett hemskt minne skall låda under en lång följd af år. En af den unge mördarens systrar skall till en bekant hafwa yttrat, att denne hennes olycklige broder har från spädbarnsdomen wisat dåliga anlag, i det han aldrig hållit sig wid sanningen. "Lögnen är satans foster" säger den Heliga Skrift, och i alla tider hafwa nitiska uppfostrare bemödat sig om att ur barnens hjertan upprycka detta ogräs med rötterna, påstående att lögnen är alla lasters moder. Antingen nu Breitfeldts föräldrar försummat att tillrättawisa sin son för ett så styggt fel, eller de gjort det, utan att det hjälpte, så ser man här att af en lögnare kan bli en tjuf och af en tjuf en mördare. Ty den som från ungdomen icke styr att tala osanning inför den Allwetande, den styr icke heller sedan att inför den Allseende begå ett och annat brott, menande att Gud kan föras bakom ljuset, liksom, till någon tid, de fortsynta menniskorna.

Man wet att den unge Breitfeldt snattat

under den tid han war anställd som betjent hos en handlande, och sedermera, under sin kondition i Stockholm icke snattat allenast, utan stulit, emedan hwad han förstingrade uppgick till en betydligare summa, som hans far godwilligt betalade, hwarefter saken nedtystades. Den sorg han wid nitton års ålder beredde sina anhöriga, war således icke den första, ehuru den war den grymmaste. Det måste redan ha varit en stor bedröfwelse för dem att han icke wille arta sig, att han, oaktadt allt hwad föräldrarne kostat på honom, ingenting kunde bli, utan lätt sinnig och tanklös tog dagen som den kom, till sin behöfwen blefwo allt mera tryckande och han, för att rädda sig ur nöden, tillgrep ett sådant medel. Men huru många hundrade ynglingar är det icke som ej wisa häg för något egentligt yrke, utan gå svstolösa, låtande sina bästa år förswinna under lätt sinnighet och utswäfningar. — Wisserligen finnas, ty wärr! en oräknelig mängd oduglingar, utan att de derföre skola sluta med ett mord eller ett rån. Så tyckte Breitsfeldts föräldrar åtminstone och omfattade med samma ömhet som förr den förlorade sonen, ända till den dag då de blefwo underrättade om det brott hwarsföre han war anlagad. Lifwen då frifände honom

faders- och modershjertat. De förjde bittert öfwer hans olycka, men de hoppades dock i det längsta att han skulle kunna rättfärdiga sig, att han skulle kunna öfvertyga allmänheten och domstolen om sin oskuld, så wäl som hans arma föräldrar woro derom öfvertygade. Förläsligt war det ock om hans närmaste woro det, så länge han lyckades wäcka tusende obefantans deltagande.

Den som nedskrifwer detta, har sett affskriften af ett bref, hwilket Breitfeldt skrifwit till sin far, efter att en längre tid hafwa suttit häftad, eller mot slutet af November 1841. Han ber deruti sina goda, bunt älskade föräldrar wara öfvertygade om det han är oskyldig till all delaktighet uti, så wäl som allt medwetande af det brott hwarföre han är anlagad. Det är riktigt hemskt att läsa detta bref, hwilket kunde kallas wacker och rörande om det wore skrifwet af en annan, men som, författadt af en sådan bos, icke kan anses annat än som den wederslyggligaste hädelse af allt heligt i himmelen och på jorden. Han tager deruti den Allwetande till vittne af sin oskuld, nedkallar himmelens hämdeåskor öfwer sig, ifall han säger ett enda osamt ord, säger sig weta och ihågkomma huru hans, så wäl som hwarje annan synda-

res minsta handlingar äro upptecknade i lifsens bok samt säger sig wilja bli ewigt förtappad, ewigt skuld från gemenskapen med Gud och hans heliga englar, om han haft minsta del i det ifrågawarande mordet. — Och likwäl nödgas han en tid derefter erkänna det han varit delaktig i mordet, samt slutligen, efter tusende omswey, att han ensam begått det. — Hären kunna resa sig på hufwudet wid åtankan af allt detta, och wäl kan man vara frestad att framställa den frågan: Hwar tar denne förhärdade själ en gång wägen? — Gud beware oss dock från en förhastad och kärlekslös dom i sådant fall! Den himmelska fadrens nåd är stor, är outöslig såsom hafwet — dock det är icke narri hwad man yttrar om själens odödlighet och dess straff- eller belöningstillstånd efter döden; och kunde man än bortspela, bortgyfsla, bortkasta allt werldens goda, utan andra följder än timlig wanära och werldslig nöd — sin odödliga själ kan man dock icke bortkasta, utan att i ewighet få plikta för en sådan förhärdselse.

Medan ett par månader hade den anklagade sutit häktad. Mångfaldiga förhör hade med honom och Rumsstedt blifwit anställda, hwarwid, genom de otaliga wittnenas intyg, allt

mer och mer utröntes hurusom Breitfeldt varit den egentliga banemannen, ehuru mycken mistänka ännu hwilade på Munnstedt, angående delaktighet i denna illgerning. Men Breitfeldt nekade ännu, ehuru man försökt det medlet att insätta honom i mörk cell, samt sedermera mildrat hans fångenskap, utan att någotdera verkfat på den unge förbrytaren. Julen kom, denna religionens och familjelifwets glädjehögtid, men Breitfeldt hade ingen glädje — han hade förwerkat sin frihet, hwarje lefwande warelles högsta goda. Och hwilken jul hade han icke beredt åt sina arma föräldrar och syston! — Åt! det tycks att blotta tanken derpå skulle kunnat bringa honom till förwiflan.

Man wet icke om sjelfbetraktelser af sådan art wållat något samwetsqwal hos honom, eller om han insåg det hans nekande icke längre skulle båta — nog af, han fattade äntligen det beslutet att bekänna, ehuru på ett fällsamt och högst eget sätt. Han anhöll dertföre om skrifmaterialier för att, som han yttrade sig, skrifligen uppsätta sin bekännelse. Denna begäran blef honom bewiljad, och nu tillbringade han början af året 1842 med författandet af en hel roman, deruti han sjelf naturligtwis war hjelten. Troligen låg här-

under mycken fäfanğa — han wille kanske skrifa med sin skriftställartalang, hwilken werkligen icke war så obetydlig; han wille göra sig intressant i damernas ögon och — framför allt — han wille inför allmänheten, så wäl som inför domstolen, spela den förleddde, den öfwertalade, sedan han insåg att han icke längre kunde spela den oskyldige.

Ur Aftonbladet för den 19 Januari 1842 wilja wi således ordagrant införa denna hans så kallade bekännelseskraft. Den lyder som följer:

"Då det nu mera blifwit mig tillåtet att skriftligen afgifwa min förklaring, i afseende å det brott, hwarsför jag, ty wärr! är anflagad, och då det numera skulle tjena till intet att dölja det ringaste, will jag berättat allt. Men för att kunna bättre utveckla mig, will jag återgå till min tidigare ålder och redogöra för de wigtigare händelser af min förflutna lefnad.

Jag föddes den 12 Februari 1822; att min barndom förflöt glädt och lyckligt, är naturligt. Tidigt wisade jag en stark böjelse för musikt och dans, äfwen som jag läste alla böcker jag kunde komma öfwer och begripa; att detta skadade mig mycket, är säkert, emedan min af naturen lifliga fantasi härigenom upp-

tändes och hos mig uppväcktes begär att utmärka mig, hwilket hade en gång måhända kunnat blifwa min lycka, men som blef motsatsen. Vid mitt nionde år fick jag en student till informator, men denne förstod icke att utveckla de goda frön naturen nedlagt i min själ, utan trodde det wara nog dermed, att han bibringade mig nödiga skolfunskaper, och af swaghet eller liknöjdhet öfwersåg alltför mycket med mina fel. Min far, som då idkade en widsträckt apothek-rörelse och desutom hade ett större landbruk att sköta, war för mycket syßelsatt dermed, för att kunna egna någon närmare wård åt min uppfostran, som han för öfrigt trodde säkert och wäl handledes af min informator. I följd af min beständiga romanläsning, började jag fatta ett starkt tycke för theatern, och jag började skrifa theaterpjäser, hwilka af mina wänner antogs till spelning, och som äfwen af äldre och förståndigare personer wunno bifall, och man öfwerhöjde mig med böner och loford, dem jag måhända icke förtjenade, men som hos mig började grundlägga en skadlig stolthet och ett förakt för alla mindre upplysta, som, då jag ofta war nog stark i mina omdömen, förskaffade mig en mängd owänner; men af fruktan för mina bittra satirer, wägade ingen

rätta mig. Den enda som strängt tillrättavisade mig, war min ena syster; just dertill fästade jag mig och så mycket wid henne, att jag nästan alltid följde hennes förståndiga råd. Ofta då jag talade om mina stolta, framtida planer, warnade hon mig för min ärelöshet, under yttrande att min stolthet skulle en gång göra mig olycklig; men jag war för mycket uppfyllt med romangriller för att i det fallet kunna tro henne, och då jag äfwen blef mycket smickrad för min skicklighet i fortepianospelning och för min dans, och mina kompositioner för piano äfwen lyckades, kände mitt högmod inga gränser och jag drömde blott om ära och rykte.

I medlertid fortsattes mina studier, dels i Westerås skola, dels enskildt för min informator; men min passion för att skrifa poëmer och theaterpjäser gick slutligen så långt, att jag försummade allt annat, och man förbjöd mig att fortsara dermed. Detta war nu redan omöjligt; jag war för mycket därvid af det beröm jag erhölet, för att icke eftersträfwä mer; men då man slutligen brände upp hwad jag skrifwit, bestöt jag att i hemlighet fortsätta dermed. Då jag härigenom ofta saknades wid mina stoltinnor, hittade jag på olika förewändningar för mitt uteblifwande,

hvilket småningom wande mig wid ofanningar, utan att jag märkte det. Det företråde jag egde framför mina jennåriga, uppväckte deras afund emot mig, hwilken de wäl aldrig öppet yttrade, men dock hemligen genom tusende slickord tillkännagåfwo, förnämligast derigenom att de låtsade tro mig endast ur andra böcker hafwa afskrifwit mina poemer. Som detta ej war förhållandet, sårades jag djupt härigenom, att man sökte nedsätta eller minska det beröm jag erhållit, och i följd häraf uppstod småningom hos mig ett mistroende mot alla menniskor, som gjorde att jag icke mer kände mig så lycklig och nöjd som fordom. Om jag egt någon jennårig som förstått och delat mina känslor, hade detta säkert åstadkommit en mildring i mina stolta tänkesätt, men jag egde, ty wärr! ingen som begrep mig, derföre tilltog och stadfästes hos mig ett högmod som blef min olycka.

Wid denna tidpunkt af min ålder, eller wid knappast fyllda fjorton år, skedde en stor förändring i mitt lif. För min far, hwilken wid denna tid nedlade sin apotheksrörelse, yttrade jag wäl min önskan att få komma till Carlberg såsom kadett; men som jag egde en yngre broder och en yngre syster, hwilkas uppfostran äfwen skulle wärdas, föreföll detta

mina föräldrar alltför dyrt, och efter mycken öfverläggning bestids att jag skulle försöka med handeln, hvarföre man skaffade mig kondition hos en handlande i Strengnäs. Men genast, de första dagarne sedan jag tillträdde min plats, föreföll det mig alldeles odrägligt att endast tala wid bönder, samt att för hela min teknad herrska inom en så inkränkt verkningstrets. Min principal märkte snart mina tankar, då han äfwen underrättade mina föräldrar derom, hvilka wäl icke woro nöjda det med, men bådo honom hemsända mig. Detta påskyndades derigenom att jag en morgon utur boden uttog en sämre spännhalsduk och en fällkam, hvilka jag icke genast uppskref. Om midnagen märktes detta, då min principal yttrade sitt misnöje häröfwer, men lofwade att ej nämna något derom för mina föräldrar, då jag, någon tid derefter, hemsändes.

Då jag nu hemkom, började jag mina studier för min fordna informator, hvilken ännu handledde min något yngre broder; men kort derefter erbjöds mig kondition i en finare handel i Stockholm, som man trodde mig bättre passa för, och det blef beslutet att jag skulle antaga platsen hos klädesframhandlar Wallemström.

Jag hade ännu aldrig varit i Stockholm,

men min glädje war obestrislig att få komma till buswudstaden. Alla des härligheter, nöjen och lustbarheter framställde sig på en gång för min swärmande fantasi, och jag war då verkligen alltför barnslig och obetänksam för att inse det häruti just låg för mig den största faran. Jag war nyss fyllda femton år då jag tillträdde min plats; knappast tre veckor hade jag varit i handeln, då min principal började resa på marknader och jag lemnades att på egen hand föreslå boden. Detta war min olycka, ty jag råkade nu för bekantskaper hwilka icke woro så bra. Från min barndom wan wid alla nöjen och förströelser, war det ej swårt att leda mig från det ena stället till det andra, och som jag ej egde nog styrka eller besinning, för att inse hwartån det skulle leda, felade jag. Mycket bidrog här till en person, hwars namn jag icke minnes, men som sade sig wara kontorist hos en grosshandlar Schlegel, men först efteråt fann jag att han endast varit någon slags kypare eller domestik hos nämde grosshandlare, hwilken jag äfwen då skändes samligt att hafwa varit bekant med. På hans inrådan beslöt jag att dölja sanningen; men ett bref från min moder, som jag alltid älskat på det innerligaste, förinmånade mig att genast yppa det som jag se-

lat, hvarföre min principal af godhet och ädelmod lofwade mig förlåtelse; äfwen som han af min far erhöill full ersättning för det som jag flingrat. Då jag nu hemkom och djupt ångrade hwåd jag felat, nekades mig ej heller förlåtelse af mina alltid lika ömna föräldrar. Warnad af olyckan, beslöt jag nu att taga mig till wara och att bättra mitt uppförande, helst som man i min födelseort ej wiste af min förwillelse, hvarföre jag åter började mina, icke alldeles bortlagda studier, men imidlertid biträdde jag med en handel, den han öppnat i ett slutet magasin; men som jag hoppades kunna läsa till officers-examen, begärde jag att till en början blifwa antagen som under-officer wid Kongl. Westmanlands regemente. Som likwäl för tillfället ingen plats fanns ledig, för någon sådan, blef jag antagen som volontär, tills någon annan plats blef öppen. Till följe af familjeförhållanden och andra omständigheter, nödgades jag likwäl, kort före min sednare ankomst till Stockholm, äfwen uppgifwa denna plan, oaktadt det smärtade mig, och som min särdeghet i musiken och fallenhet dertför war lika stor som förut, samt mitt sträfwan att winna ett äradt namn allt mera tilltagit och hos mig till slut blifwit en verklig sjukdom, war

min tanka att genom ett ihärdigt bemödande under en lärarens grundliga handledning, uti fortexpianospelning winna den högsta fullkomlighet.

Under sådana omständigheter anköm jag till Stockholm, jemte min mor och min elfwa-åriga lilla syster, 4 år efter mitt förra wistande härstädes. Min mor skulle blott några månader uppehålla sig här, dels till redande af affärer, dels ock för att låta nämnda lilla syster fortsätta sina lektioner i pianospelning, uti hwilken hon egde en för sin ålder owanlig talang. Jag fortsatte nu mina lektioner, dels för ett fruntimmer, äfvensom för den olycklige Carlsson, hwilken, på sätt jag uppgifwit inför Kämmersträtten, jag lärt känna. Till följe af mina lektioner, träffades wi ofta, men som Carlsson wist egde ett godt hjerta, men ej egde den djupa, inre känsla, hwilken jag fordrade att en vän till mig skulle ega, kunde aldrig annat än ett förtroligt umgänge uppkomma mellan oss, men aldrig det, hwilket jag kallat wänskap. Wid jultiden började jag att i privata hus spela dansmusik äfvensom annan musik. Detta stred wäl i början mycket emot min stoltthet att spela för betalning, men då man öfwerallt bemötte mig mer som en gäst, och desutom mycket prisade min

stidlighet, samt jag fann att jag härigenom
 skulle bli känd, beslöt jag på min moders in-
 rådan att dermed fortsara. Igenom den mångd
 sällskaper hwari jag wistades, erhöil jag innan
 fort en otrolig mångd bekantskaper, och de da-
 gar jag war ledig, war jag beständigt bort-
 bjuden i ätskilliga aftningswärda hus, och ige-
 nom den hwirswel af förströelser hwari jag
 lefde, stadfästades hos mig en stark böjelse för
 nöjen. — På en bal hos kapten Norman på
 Kungsholmen, dit jag war kallad att biträda
 med pianospelning och i hwars hus jag först
 efter denna tid kom att umgås, sammanträfs-
 sade jag för första gången med Ferdinand
 Rumsiedt, hwilken bodde hos sina föräldrar i
 samma hus. Genast, wid vårt första sam-
 manträffande, fattade jag förtroende till ho-
 nom, och då wi wid samma tillfälle blefwo
 dubroder, war bekantskaper snart gjord. Jag
 hade länge sökt en verklig wän, och då jag
 trodde Ferdinand fullkomligt förstå och dela
 mina tankar, uppkom, något sednare deref-
 ter, mellan oss en wänskap, den jag ansåg
 för oupplöslig. Alt för öfrigt allt hwad jag
 inför domstolen sagt i asseende å vårt sedna-
 re umgänge är sant, är äfwen säkert, ehur-
 ru det, i följd af för mig olyckliga omständig-
 heter, icke lyckades mig att klart kunna bewisa.

I slutet af Mars månad återflyttade min mor och syster till hembygden, då jag stannade i huswudstaden, dels för att fortsätta med musik å baler, dels för att gifwa lektioner i enstildta hus och äfwen hemma hos mig. Jag sparade nu ihop en summa penningar som jag tänkte skulle förslå till mitt uppehälle under sommaren; jag wiste då ännu icke hwad det wille säga att försörja sig sjelf, ty jag hade hos mina föräldrar som älskat mig obefristligt, haft alla mina behof uppfyllda. Längre gick också allt ganska bra, men i början af Augusti månad började jag finna att det led mot slutet med mina penningar. Jag försträcktes häftigt häröfwer, och beslöt, i solid häraf, att lefwa så indraget som möjligt. Jag trodde med säkerhet att med början af September månad mina förtienster skulle åter begynna, men min förhoppning slog felt. Huru behofwerna och den obewefliga nöden småningom infann sig och allt hårdare ansatte mig, kan jag ej nämna. Jag kände bittert det swårare i min belägenhet, men jag sökte alltid tröst wid mitt piano, å hwilket jag nu spelte nästan oupphörligt, och wid hwilket jag genast glömdes allt som omgaf mig. Jag tänkte, med början af December månad, gifwa en concert, hwarmed jag hoppades ej allenast

hjelpa upp mina affärer, utan äfwen ställa mig medel att snart företaga en utrikes konsultation; men nöden ansatte mig allt hårdare. Jag nödgades pantsätta mina möbler och att äfwen föryttra större delen af min wälförsedda garderob; att detta icke skedde utan de bittraste känslor, kan jag försäkra. Vid början af Oktober månad aflyttade jag till nya Kungsholmsbrogatan, N:o 24. Med den fintlighet som endast nöden ingifwer, sökte jag att för alla dölia min nödsjällda belägenhet, och detta lyckades mig äfwen; jag wille ej heller att någon af mina bekanta skulle ana något, derföre höll jag mig nästan jeunt hemma och sysselsatte mig med lektyr och musik. En gång, då jag ute träffade Ferdinand, yttrade jag litwäl under tårar min ställning för honom, då han blott mycket beklagade mig, men bad mig icke förlora modet, så skulle han nog tänka på medel att hjälpa mig; men jag erinrar mig ej hwad derwid sedan föreföll. Carlsson amade dock något och yttrade sig till mig derom på ett mindre grannliga sätt, hwilket wäl sårade mig, men ej då wäckte hos mig något hat till honom.

Så hade tiden framskridit ända till början af Oktober månad. Om jag skrifwit till mina för-

föräldrar, hade de wist hielpt mig, men jag hindrades derifrån af twenne orsaker, först af fruktan att förorsaka dem någon sorg, då de trodde mig wäl försörjd, dels stred detta också alltför mycket emot min stolthet. Jag hade aldrig lånat penningar af någon, och det föreföll mig så hårdt att nödgas låna, men en dag — jag will bestämdt erinra mig att det war Thursdagen före den wecka då gersningen stredde, framkastade min wärdinna, som troligen märkt min fattigdom, en aflägsen wink om den snart utfallande hyran. Då började jag gripas af ångest och gick af och an i mitt rum. Under tiden infom Carlsson till mig och började stämma mitt piano; jag trodde honom icke gifwa akt på mig, och som jag är temligen hårdig satte jag mig att, ehuru påkostande det war, laga min ena slöfwel. Då Carlsson fick se detta, började han skratta på det högsta, då just i detsamma Rumsledt inträdde. — "God dag!" yttrade denne, "hwad tusan skrattar du så fastigt åt?" — "Ah!" afbröt Carlsson, och började skratta ännu wärre än förut, "ser du inte att Dreitsfeldt har wänt sig till stomakare? Jojo, min fina herre, forisfor han, wänd till mig, jag wiste wäl jag att din stolthet skulle få ge med sig. Kom,

Rumstedt, så ska wi se på hur han bär sig åt; men kanske han är rädd om sin konst och inte vill lära bort honom," jemte flera dyliga yttranden som jag ej så noga minnes. Ferdinand blott drog på munnen, men swarade intet. Under tiden inkom min uppåfserka med the och skorpor, men gick snart ut igen, då jag bjöd så wäl Rumstedt som Carlsson att dricka the med mig. Ferdinand nekade, under förewändning att han nyss ätit frustost, men Carlsson antog bjudningen. Under det wi drucko theet, kastade Carlsson fram flera försinädliga ord, hwarmed han kanske ej menade så ondt, men som sårade mig så att jag kände mig rodna af harm, då han till slut yttrade: "Dricka the och lappa stöflor, det passar just ihop," och derwid begynte åter skratta. Då kunde jag icke längre styra min harm, utan jag uppsprang häftigt och slungade stöfweln på golfwet, i det jag utropade: "Hör du, Carlsson, gäckas ej med min fattigdom; det är owärdigt af dig." — Då han swarade: "Ja, war bara lagon högmödig." — Troligen hade wi kommit i träta, om ej Ferdinand lagt sig emellan och lugnat oss. Snart derefter utgick Carlsson för att köpa strängar till pianot, då Ferdinand frågade mig om jag verkligen war så fattig, och i så stort behof af pengar. "Ja,

det är, Gudnås, sannt," svarade jag. Sedan talade vi en stund om det nyss skeddä uppträdet. Ferdinand tyckte äfwen att jag haft skäl att bli ond. En stund derefter återtog han: "Har du betalt din hyra för rummet ännu?" — "Nej, det har jag icke," svarade jag, "och hwar jag skall få pengar till hyran, det wete vår Herre." — Han utträdde då: "Jag är också i ett förbannadt knip om pengar, och jag måste nödwändigt skaffa mig sådana." — Jag svarade: "Åh, du har ju mat och kläder af dina föräldrar." — Ferdinand sade: "Ja, nog har jag det, men det är mycket annat som jag behöfwer, och min far är snål om styfvern. Derpå teg han en stund, men utträdde sedan: Carlsson, han är förnögen; han har nog pengar han; jag såg han hade bra med pengar i sin plånbok." — Jag svarade: "Det tror jag knappast att han är förnögen, fast det nog kan hända att han har pengar nu, då han nyss varit hemma och helfat på." — "Jaja, det är nog troligt det, sade Rumsledt. Slutligen, efter några ord, dem jag ej nu minnes, utträdde han sig sålunda: Skulle vi inte på något sätt kunna komma åt Carlssons pengar, utan att upptäckas?" — Jag svarade: "Inte är wäl det någon omöjlighet, men så länge jag kan

hjälpa mig fram, vill jag söka göra det." —
 "Jag tycker att det nu är så flent för dig
 som det någon sin kan vara, återtog han.
 Vara vi hade Carlsons pengar, så wöre vi
 båda hjälpta," fortsfor Ferdinand. — Efter fler
 ra inwändningar af mig, beslöts ändtligen att
 vi skulle tillegna oss Carlsons pengar medan
 han en gång war borta, men då uppstod ei
 fråga om något mord. Sedan började jag
 likwäl att gråta, då Ferdinand kallade mig
 barnslig, och yttrade att det wäl ei wöre så
 farligt. Då lugnades jag något och han frå-
 gade om jag ei på aftenen hade lust att före-
 strö mig litet och gå på spektaklet, men jag
 swarade att jag heldre wille wänta och gå på
 den snart blifwande maskeradbalen å Kongl.
 Theatern, då wi kommo öfwerens att följäs
 åt dit. Strax derpå uppstod fråga om huru
 vi skulle kunna erhålla Carlsons port- och
 kammarnycklar. Wi skulle då båda söka att
 på något sätt erhålla dem, och under det wi
 talade härom, kom Carlson tillbaka. Sedan
 han afslagit sin syrcut bredwid Ferdinand, bör-
 jade han att med mitt biträde stänna fortes-
 pianot, för hwilken tjänst jag lofwade honom
 1 R. i penningar. Härunder såg jag Plum-
 stedt oförmärkt taga nyckeln till Carlsons port
 ur hans rockficka, och jag såg honom med en

far söka att i rupper afflipva axet, men han
 lade snart myckeln tillbaka och uppsteg för att
 gå, då han bad mig komma till sig så fort
 jag kunde; derefter gick han. Sedan spelades
 ännu strängar å pianot, då Carlsson yttrade:
 "Jag ger tusan att så här längre och bråka
 med ditt instrument, kanske du icke kan beta-
 la mig;" då jag väl blef stött häröfwer, men
 svarade intet. Kort derefter gick Carlsson, se-
 dan han likväl lofwat att en dag komma in
 och förnya stämningen. Från denna stund
 war det förbi med mitt lugn; jag sökte för-
 gäfwes att förströ mig med musk och läsning.
 Om aftonen på nämde dag gick jag ut att
 klingra mina dystra tankar, då jag på sam-
 ma gång besökte fru Thalén och besåg en
 spansk fribyttardrägt som jag tänkte begagna
 på maskeraden. Som härtill behöfdes wapen,
 bestöt jag att skaffa mig sådana och frågade
 löjtnant Wassdau, äfvensom bokhållar Ort-
 man om de kunde skaffa mig sådana. De sa-
 de då att Rinnstedt egde ett par puffertar i
 sitt wäld, då jag war säker att erhålla dem
 till låns och följaktligen icke brydde mig om
 att låna af någon annan; dock tänkte jag äf-
 wen att förskaffa mig en släpsabel. Förbudet
 att insinna sig bewäpnad, war mig alldeles
 obekant, helst som jag på en maskerad i Kir-

fleinste huset en gång varit klädd till Möbr
 och derwid begagnat pistolen, utan att någon
 tilltalade mig ett ord derom. Imedelertid för-
 gick tiden, men min oro tilltog med hvarje
 dag och min estertanka började wakna. Jag
 minnes att min affigt redan började bli den
 att så alltsammans ur hägen, men då wille
 ödet att den enda människa jag en längre tid
 varit skyldig en mindre penningssumma, på-
 följande Måndagseftermiddagen kom och för-
 drade mig i temligen hotande uttryck; då såg
 jag ingen utväg till räddning öppen, och jag
 stadfästades i mitt förra beslut; hvarföre jag
 om aftenen samma dag uppgick till Carlsson,
 i affigt att skaffa mig nycklarna till hans ho-
 stad; men detta lyckades ej. För öfrigt till-
 drog sig endast det jag sednast uppgaf inför
 domstoln. Dagen derpå gick jag ned åt Kung-
 holmen, i affigt att underrätta Ferdinand om
 att det ej lyckats mig erhålla några nycklar;
 då jag först ingick till handlanden Norberg,
 med hwilken jag war bekant. Då jag en kort
 stund varit der, intom äfwen Runstedt, tro-
 ligen af en händelse. Då Norberg på ett
 ögonblick gick ut i boden, uttrade jag: "Sjå
 aften war jag till Carlsson" "Tyh, tyh!"
 ropade Runstedt, "följ med mig sedan upp på
 min kammar, så få wi vidare talas wid." —

I detsamma kom Norberg, äfvelid af herr Börling, in i kammaren, då Rummstedt, Norberg och Börling satte sig att spela Whist, och då, något sednare löjtnanten Walldau infom, äfwen han deri deltog. Jag har aldrig någonsin varit road af spel, hvarföre jag blott såg på och äfwen satte mig att läsa i tragedien Stamsfrun. Sedan tilldrog sig det som inför domstoln sanningsenligt blifwit upplyst. Då spelet blifwit slutadt, uppgingo jag och Börling på Ferdinands kammare och straxt efter infom han sjelf. Jag yttrade då obetänksamt: "Nå, hwad är det du will att..." men wid en blick af Ferdinand hejdade jag mig genast och började tala om något likgiltigt ämne. Snart derefter gick äfwen Börling, men jag stannade; klockan kunde vara wid pass 10 på aftenen. "Se så," sade Rummstedt, "det war bra att han gick, så få wi tala i fred; men nu skall jag sticka efter win; inte behöfwa wi sitta här och törsta; wi behöfwa wäl något att stärka oss med." Då inwände jag att det wore så sent på aftenen, men han lysnade ej dertill, utan sade: "Win ska wi ha!" då han stickade en karl efter sådant. Wi satte oss då framför eldbrasan, och jag omtalade att jag varit hos Carlsson. Detta dröjde någon stund, och straxt derefter kom karlen tillbaka

med winet. Wi begynte då tala om mafferas den och Ferdinand framtog, då först, puffertent; han lade den likwäl genast ifrån sig, och i det han bjöd mig win, bad han mig sätta mig. "Du har ju ingen brådsta," yttrade han, hwarjemte han sade sig af löjtnant Waldau blifwit underrättad om att jag tänkt låna pufferten af honom. Straxt derpå yttrade han sig: "Men wet du hwad? Jag har de här dagarna tänkt på en sak." — "Hwad då på?" frågade jag. "Tror du icke, att om Carlsson mister sina penningar," fortsfor Munstedt, "han därför skall mistänka oss och säga det till sina befanta? — Det wore ju ett wackert spektakel." — "Jo jo, det är wäl möjligt det," swarade jag. "Det wore en skam som jag ej wille ha för allt i werlden." — "Ja, inte jag heller."

Härefter minnes jag ej bestämdt hurusontalet föll (se 1), men det dröjde någon stund innan Ferdinand slutligen yttrade: "Ja, det fins blott ett sätt att göra oss säkra för Carlsson." — "Nå så säg det då," yttrade jag. Efter någon twekan, derunder han fattat mig i ena handen, sade han, i det han såg på mig med en blick, den jag aldrig glömmur: "Om Carlsson wore död, så kunde wi wara alldeles säkra att aldrig upptäckas." — Jag fattade icke genast betydelsen häraf, men kände mig

död underlig till möds, då jag gemmälde: "Om han wore död! hwad menar du egentligen med det?" — Ferdinand upprepade då blott: "Jag säger, att om han wore död, så yppade han icke något," men detta sades med en ton som jag aldrig kan beskrifwa och som gjorde att jag började förstå meningen. Jag släppte då hans hand och kunde icke svara annat än: Ferdinand! — "Förstår du mig?" frågade han. "Ja — jag tror mig förstå dig," yttrade jag, i det en bäsman öfwerföll mig, "men nej, Ferdinand . . . det är ju ett mord; det går jag aldrig in på; nej Gud beware mig wäl derifrån!" — "Det är ändock det enda sättet att inte bli upptäckta," fortsfor Ferdinand, "ty jag har öfvertänkt att om wi på något sätt skulle bli röjda, så ser du wäl sjelf hur det skulle gå; och begge två äro wi i behof af pengar." Då minn jag att jag afbröt honom med dessa ord: "Ja, det må gå hur det will, men ett mord å Carlsson kan jag icke begå. Då skulle jag ej kunna ha ett enda lugnt ögonblick mera i hela mitt lif; mitt samwete skulle anklaga mig; och jag måtte wäl i Guds namn bli hjälpt på något sätt." — "På hwad sätt då?" frågade Ferdinand. "Det wet jag i sanning icke en gång sjelf, men att döda honom, dertill eger jag aldrig styrka; nej, det är mig

omöjligt," swarade jag, då jag afbröts af Rumsstedt, som sade: "Skall du är rädd, så inte har jag sagt att du skall göra honom något ondt." — Nu minsk jag ej hur samtalen vidare föll sig, men länge war det som jag motsatte mig. Jag war dock i en förtwiflad belägenhet; mina pengar woro slut, hyran skulle betalas; de kläder jag ännu egde, funde jag ej umbära. Jag samtyckte till slut, då det likwäl beslutades att Rumsstedt skulle sjelf föröfwa brottet. Härefter blef frågan huru detta skulle ske, då Ferdinand sade det wore bäst att det skedde genom stott, och i det samma uppsleg han och fattade den å en byrå liggande pistolen, den han då begynte att ladda, derwid han blott då ilade ett större hagel. Jag ihågkommer att jag sade: "Det är ryssligt att en så liten sak skall döda en menniska," derwid Ferdinand swarade: "Ja wist är det det." — Swad sedan föreföll mins jag ej, förrän jag uppsleg för att gå, då Ferdinand räckte mig pufferten, men jag yttrade min fruktan att hära den på mig då den war laddad, och äfwen sade: "Tänk om stottet skulle gå af. Kan icke du behålla honom så länge?" — "Nej," afbröt han mig, "jag bör ej ha honom hemma, ty Wasldan och de andra ha ju hört att du skulle låna honom af mig." —

Då jag ånyo invände att den var laddad och att jag dersföre fruktade att bära honom på mig, yttrade Ferdinand: "Åh! det är ju ingen knallhatt på, och om du lägger honom med mynningen nedåt, så gör det ingenting. Men kan du icke stanna här hos mig öfver natten, så få vi vidare språka med hvarandra?" — Jag biföll då att stanna, och pistolen bortlades ånyo, derwid jag yttrade: "Nu blir det då icke något af med att nyttja honom på maskeraden, ty på den kommer jag icke nu;" — hwarwid Ferdinand yttrade att jag borde gå på den och kläda mig som jag sagt, för att afslägsna alla mistankar, och att jag ej skulle låta märka någon förändring hos mig. — "Jag skall väl bjuda till," svarade jag, och kort derefter yttrade jag: (Jag blott upprepar ungefärligen innehållet af vårt samtal) men om vi dock skulle bli upptäckta, eller om blott en af oss skulle röjas?" — "Ja, men..." afbröt mig Ferdinand, "swär mig blott du att aldrig upptäcka något, det må hända hwad som helst; nog kan du lita på mig." — Jag svarade: "Det swär jag dig helligt att icke säga det minsta; det wore ju att slörta mig sjelf; bara du inte sjelf röjer dig." — "Åh, var inte rädd du," återtog Stumstedt, "jag wet nog hur jag ställer mig, och

jag swär äfwen dig att aldrig yppa det min-
 sta," hwarwid han fattade min hand. "Men
 kom nu, låt oss dricka på saken," fortsfor han,
 och i detsamma biöd han mig win, då wi bå-
 da drucko. Som jag då war mycket upprörd,
 kommer jag ej nu ihåg hwad som sedan till-
 drog sig. Wi gingo till hwila, men påstade
 Ferdinand straxt insomnade, kunde jag ej få
 ett ögonblicks sömn. Jag kände redan mitt
 samvetes förebräelser och först emot morgonen
 insomnade jag. På morgonen, då wi uppstie-
 git och efter det en wiga inburit kaffe till oss,
 skulle jag gå hem i tid, på det man ej skulle
 sakna mig i mitt logis och fråga hwar jag
 tillbragt natten, då jag af Ferdinand mottog
 pistolen, hwilket jag nu bestämdt påminner
 mig, derwid han icke yttrade, som jag förut
 af lätt begripliga orsaker uppgifwit, att han
 skulle komma till mig för att afsljuta pisto-
 len, utan sade endast att jag borde lägga hos-
 nom i baksidan på min bonjour med mynnin-
 gen nedåt, och jag ihågkommer ej hwad wida-
 re tilldrog sig, förrän jag gick. Wid min hem-
 komst hade ingen märkt min bortowaro och jag
 förteg den naturligtwis; men om Onsdagen,
 eller samna dag, begynte jag fattas af en
 ousäglig ängslan och oro. Jag sökte förgäf-
 wes att dölja den, och tidigt om aftonen gick

jag till hwila. Men jag kunde icke sömna; åtancken på det som skulle ske plågade mig förfärligt, och jag uppsåg om Tordagsmorgonen i de dyssträle tankar. På förmiddagen fattades jag af en ännu större oro, och jag bestöt då att afflä från allt och att försöka på något sätt få låna mig pengar. Genast efter detta beslut kände jag mig lugnare och gladare, och jag tänkte med det första underrätta Rumstedt om min affigt. På aftonen satt jag och läste en fransk roman, för att slingra mina tankar, då unga Norman inkom. Jag war då så lugnad, att jag satte mig wid pianot för att spela och äfwen då talet föll på madame Taglionis dans, jag för honom på skämt härmade en af hennes attityder, och då war all tanke på brottet, för hwilket jag är anlagad, wida aflägsnad ifrån mig. Då Norman wid samma tillfälle ställde sig att läsa en inskription på tyska språket å en på wäggen hängande, mig tillhörig tafel, passerade min uppåferska genom rummet. Huruwida pistolen wid detta tillfälle observerades af Norman, kunde jag ej märka, men att den låg på min byrå, är säkert, ty om middagen hade jag försökt att utkratsa stottet, men detta lyckades mig ej. Då lade jag honom på byrån, under min swarta hatt; detta stredde dock blott han-

delsewis. Sedan Norman tagit affled och gått bort, fortsatte jag min läsning, men då jag såg mina begge ljus lida mot slutet, gick jag, enligt wanan, ut till min wärdinna för att begära ett par ljus. Dessa lemnades mig af hennes lilla dotter, omkring åttatiden, och jag tänkte kort derpå att gå och lägga mig, men förut beslöt jag likwäl att gå och dricka en kopp the uti Pavillon du Bazar. Jag gick då dit omkring kl. 9, eller något deröfwer; der läste jag då en kort stund Aftonbladet för dagen, afwensom i några andra tidningar, samt drack en kopp the. Derifrån gick jag genast, utan att besöka något annat ställe, hem till mig; och efter att hafwa låst porten åt gatan, ingick jag i mitt rum; och kort derpå, efter att hafwa framflyttat mitt nattduksbord till sängen, gick jag till hwila, men sökte dock att läsa något; då jag likwäl började känna mig sömnig, bortlade jag snart boken och kort derpå släckte jag mina ljus. Jag hade likwäl ej lyckats insomna, då jag hörde någon knacka på mitt närmasst porten belägna fönster. Jag uppsteg genast och frågade: Hwem är det? — Då swarades mig: "Det är Ferdinand. Lemna mig din portnyckel, att jag kan komma in." Jag lemnade då ut min portnyckel med widshängande lammar-

nyckel, genom ett annat fönster som gick lättare att öppna, och skyndade genast åter i min säng, då likväl husen tändes ånyo. Jag vet ej hur det kom sig, men wid Rumsledts inträde fattades jag ånyo af en stor ängslan. Straxt efter det han inträdt, närnade han sig min säng, i det han sakta yttrade (ordagrant kan jag ej upprepa allt, jag minns blott det ungefärliga sammanhanget): "Se så! öpp med dig nu, så skola wi gå till Carlsson; jag har skaffat mig portnyckel nu 2)...." Jag svarade, i det jag satte mig upp i sängen: nej! — Vet du hwad, Ferdinand, att jag beslutat afstå från alltihop. Wi gå bara åstad och göra oss båda för alltid olyckliga, och det är bäst att låta bli." — "Se så der ja," afbröt mig Rumsledt, "hwad kommer nu åt dig? will du inte?" — "Nej," svarade jag, "vet du att jag hvarken i går eller i dag har haft någon ro, förrän jag tänkte på att låta bli." — Härwid yttrade Ferdinand att han aldrig sett någon obeslutsammare och wankelmodigare människa än jag war. Detta talade wi ganska lågt, och Ferdinand satt under tiden på sängkanten. Men som jag war rädd att man möjligen kunde höra oss i rummet bredwid, sade jag: "Tala inte så högt, de kunna höra oss derinne;" då Ferdinand blef ond öfwer att jag

icke sagt det förut. Jag förlarade då att man ej kunnat höra och som talat så lågt, och uttrade tillika att jag trodde dem sömna. Sedan talade vi saktare än förut. Slutligen, efter det vi talat en längre stund, då jag fortsatt mitt vägrande, uttrade Ferdinand likväl: "Kors ja! inte vill jag truga dig till något ondt; är det så att du kan hjälpa mig utan penningar, är det så mycket bättre." — Då jag nekade härtill, frågade han: "Nå, hur vill du då bära dig åt?" — "Ja, det vet jag inte sjelf," uttrade jag, "om jag inte kan försöka låna af min farbror." — "Men om du inte får af honom då?" frågade Munnstedt. Jag minns ej hwad jag svarade, men att jag började kasta mig af och an i sängen och att jag började mistrosla. Äfwen minns jag att Ferdinand frågade mig om jag ännu hade några möbler att afyttra. Jag svarade: "Nej, nej! de äro redan pantsatta;" då Ferdinand till slut sade: "Och ändå så vill du inte? Hwad fan är det för spektakel att låta mig springa som en annan narr? vi hade ju kommit öfwerens om allting. Om du inte har pengars till hyran, kan det ju hända att ditt wärldinna behåller dina öfriga kläder." Då utbrast jag: "Jag följer, jag följer med dig!" och härwid sprang jag upp ur sängen och

började hastigt kläda mig. Jag tror att wi under tiden sade några ord, men jag minns dem oinöligt nu; jag war då i ett så skakadt och försördt tillstånd, att jag nästan icke egde några tankar; lifwäl erinrar jag mig att Ferdinand förbehöll sig större delen af penningarne som skulle erhållas, och att jag, då jag en gång under påskädningen ångersfullt uttrade: "Åh, min Gud! att jag skall följa med dig, Ferdinand, på en sådan färd," hörde honom säga: "Kom bara inte och skyll rå mig, du är ju själf med om det;" och att han, då han tog den å byrån nu synliga pufferten (jag hade begagnat hatten astoneu förut och sedan ställt den på ett annat ställe i rummet) uttrade: "Är han laddad ännu?" och då jag dertill jakade, sade han: "Ja då tar jag den," hwarwid han tog ned så wäl den som ett å byrån liggande ljus. Då jag frågade: "hwad skall du med ljuset?" swarade han: "Åh! det kan behöfwas," och strart derpå utgingo wi. Jag minns att jag swettades mycket, men att jag afkyldes något af den starka nattluften, och att, då wi wid hörnet af Stora Wattungränd och Drottninggatan möttes af ett par nattwakter, jag försträckt bad Munstedt att wi skulle wända om; men han mente att jag blef rädd för ingenting, och tillade: "Ja wi

kommit så långt, så går det väl an." — Jag gjorde väl ännu invändningar, men solide dock till slut. Sedan gingo vi begge, utan att, som jag mins, tala ett ord till hvarandra, förrän vi kommo till Carlsons port. Då Rumpstedt framtog en portnyckel, frågade jag temligen högt: "Hur har du fått portnyckel?" — "Vsch!" afbröt mig Ferdinand, tala ej så att du väcker upp någon i huset," och i detsamma läste han upp porten och vi gingo in i portgången. Ferdinand försökte då öppna förstugudörren, men den befanns vara slängd. Jag var då i ett så upprördt tillstånd, att jag nu blott oredigt minnes hvad som tilldrog sig. Men Ferdinand förebrådde mig för det jag icke förr ontalat att den dörr brukade låsas. Jag svarade att som jag ej bott i den delen af huset, kunde jag ej weta det; men inom mig var jag just nöjd med att den war låst. Äfwen bad Ferdinand mig försöka att öppna dörren; men oaktadt äfwen jag försökte, lyckades ej detta, då jag uttrade, att det wore väl bäst låta allting wara, och att vi skulle skynda hem igen, innan någon fick se oss. Men då kom Rumpstedt på det olyckliga infallet att medelst lösa snöbollars kastande å Carlsons sönnier uppväcka honom, och på det sättet förnå honom att komma ner och

öppna. Detta skedde, då Ferdinand först kände sig illa tillmodigt, och sedan jag; men då rutan började att starkt klinga, yttrade jag min fruktan att den skulle gå sönder. Jag minns ej riktigt hvad Klumstedt svarade, men han kände ännu flera snöbollar, innan Carlsson tänkte ljus, och att jag darrade grusligt, så väl af ångest som af köld, det kommer jag ihåg. Kort derpå nedkom Carlsson, och då han hörde oss i portgången, frågade han: "Hvem är det?" — Då svarade jag: "Det är Breitfeldt och Klumstedt." Carlsson öppnade då förundrad, men hade endast en rutig nattrock på sig, då han yttrade: "Hvad tusan vill ni så sent? Jag undrade jag, hvem det var som slog och väsnades på fönstret; hur har ni kommit genom porten?" — "Den stod öppen," svarade Klumstedt. — "Det var underligt; stod den öppen?" sade Carlsson. Jag tror att jag i min förvirring svarade nej härtill; men då inföll Klumstedt häftigt: "Hvad nu? stod inte porten öppen?" då jag skakade härtill och vi gicko alla tre upp på Carlssons rum. Hvad som under tiden föreföll, minns jag icke; men genast då vi kommo upp, affästade Carlsson sin nattrock, under yttrande: "Usch! det var tusan till att vara kallt; minnänn fryper icke jag till kojs igen," hvarvid han lade sig i

sin utdragssoffa. Sedan erinrar jag mig ej
 hvad som vidare föreföll, ty Ferdinand och
 jag fattade hvar sin bok och lästade läsa.
 Carlsson frågade likväl hvarföre vi wore ute
 så sent, då Runstedt svarade, att vi varit
 på Stungöholmen och att han följt mig till
 vägs, men efter vi sett porten öppen, hade
 vi gått in, eller ungefär med dessa ord.
 Väl lästade jag läsa, men jag kunde likväl
 icke dölja min sinnesfrånvaro, och som min
 blekhet visade den, frågade Carlsson om jag
 ej mädde bra. — "Nej, jag är verkligan sjuk,"
 svarade jag, och Runstedt tillade att jag för-
 ut på astoneu sagt mig må illa. Sedan suto
 vi länge och sökte läsa, och jag tror Carlsson
 hade slumrat en stund, då han wände sig till
 oss och yttrade: "Minsann sitter ni icke här
 och läser tills huset sloctnar?" men hvad vi
 svarade, mins jag icke. Då wi ännu en stund
 hade sutit, hade Carlsson insouinat. Då stötte
 Runstedt sakta på mig med handen öfwer bor-
 det, och i detsamma såg jag honom framtaga
 pistolen jemte ett litet papper med knallhattar,
 några patroner jemte hägel, då äfwen en knall-
 hatt lades i pufferten. Dreligen lade han på
 samma gång äfwen i det andra häglet; men
 jag öfverwäldigades så af mina upprörda kän-
 slor, att jag satte båda händerna för ansigtet

och kunde ej märka allt hwad som skedde. Först då Mumstedt höjde det olyckliga wapnet mot Carlsson, betogs jag af en sådan fasa, att jag häftigt fattade honom i armen och sade: "Nej, nej, Ferdinand! låt bli! låt bli! Han är ju icke waken, han sofwer ju." Ferdinand förstod ej min mening, utan svarade blott: "Så mycket bättre är det wäl." — I detsamma gjorde Carlsson någon rörelse i fängnen, då Ferdinand hastigt nedlade pufferten; men kort derpå tillade han: "Du kan juft göra mig rädd," och jag tyckte honom wara mycket blek. Då han likwäl åter efter en stund fattade pistolen, uppsteg jag och sade: "Nej, det här får jag aldrig ut med; jag kan icke wara inne. Låt mig i Guds namn få gå ut," jemte några andra ord; men jag kommer ej ihåg hwad Ferdinand svarade; blott det minns jag, att jag sakta utgick och att jag kom i trappan. En tanke kom till och med på mig att jag skulle gå hem 4). Snarpt hade jag likwäl kommit ned i portgången, då jag hörde smälten af skottet. Genast fattades jag af den förfärligaste ångest. Jag kände mina knän swigeta; jag wille springa ut på gatan, men jag kunde inte röra en lem. Jag föll slutligen på knä i portgången och stödde mig emot porten, och hur länge jag låg der, wet jag ej, förrän

Ferdinand nedkom med en hox kläder, och då tror jag att han frågade mig om jag war sjuk. — "Ja," swarade jag, "jag är så sjuk, så sjuk." Och jag frågade äfwen: "Herre Gud! är han död?" hvarpå jag hörde Ferdinand swara: "Ja, nog är han död; det kan du vara säker på." — Sedan frågade han äfwen om jag wiste hwarest Carlsson hade sina penningar; han hade soft dem öfwerallt, utan att få reda på dem, och han bad mig komma upp med för att hjelpa honom leta ånyo. Kläderna hade han under tiden hängt på en jernstång i portgången. Jag nekade att följa honom upp och bad att wi i Guds namn skulle så bege oss derifrån; men han swor på att han först skulle ha pengarna, och bad mig se efter att ingen kom, så skulle han ånyo gå upp och söka. Snart nedkom han på nytt, och hade då mera kläder med sig. Hwad jag tänkte på under tiden, wet jag ei sielf. Han yttrade då sin harm öfwer att ei ha funnit några penningar, och sade att wi skulle flynda oss derifrån, samt bad mig hjelpa sig att bära kläderna; tillika yttrade han dessa ord: "Ja, om jag trott på det att han inte haft några penningar, så hade det här blifwit ogjordt." — Då wi kommit ett stycke fram på gatan, sade Ferdinand, i det han tycktes besinna sig:

"Bara jag inte ställde ljuset så nära kafanet, att det fattar eld i sängsläderna!" Då stannade jag genast och utropade: "Öfwad i Jesu namn säger du? Tänk om det tar eld! Är du icke säker på hur det är?" — "Nej, det är jag inte," svarade han, "nog kan det hända." — Då bad jag Ferdinand att wi genast skulle wända om och se efter hur det war, ty jag sade att jag kände wärduinnan, och att det ju kunde hända att det tog eld i hela huset. Men dertill wille han ej samtyska, af fruktan att wi kunde bli upptäckta. Då sade jag: "Nå, så springer jag wäl dit ensam, det må gå huru det will." Och jag kastade de släder jag bar till Ferdinand som fattade mig i armen och frågade om jag war tofelig, eftersom jag wille sielf störta mig i olyckan. Men jag sprang, oaktadt han ej wille följa med tillbaka, och skyndade uppför trappan. Jag twefade grusligt, innan jag kunde öppna dörren, och då jag ändeligen öppnade den, kunde jag ej för bäsivan och fasa i början gå in i rummet. Jag såg en swag låga sladdra wid sängen och rummet uppfyllt af en stark rök. Jag fattade då twättkannan, som war full med watten, och släckte genast all eld. Ljuset brann likwäl ännu. Jag kastade till slut en blick åt sängen. Då kände

jag allt hwad ett stördt samwote, hwad den djupaste förtwiskan och ångest har att innebära. Jag mins att jag störtrade ned på knä; att jag, utan att se Carlsson (ty tället war höljdt öfwer honom), fattade hans arm, att jag bad honom ge ett tecken eller ett ord ifrån sig att han ännu lefde. Jag mins ej hwad jag sade; jag war utom mig, jag will ej tänka härpå. Wätte Gud bewara hwarie menniska från att känna, om och aldrig så liten del af de namnlösa qwal som i detta rysliga ögonblick genomträngde min själ! Jag fann att han war död; jag släckte ljuset och störtrade ut. Jag tog misste om trappstegen och ramlade utför trappan. Mitt tillstånd kan jag ej beskrifwa — det är mig omöjligt. Jag hade welat gallstrika, men jag kunde knappt tala ett ord; jag kunde icke fälla en tår, oaktadt mitt hufwud wärkte fasligt. Då jag kom ut på gatan, hade Ferdinand gått endast några få steg från den plats der jag lemnade honom. Jag tror att han frågade om ingen sett mig; men då öfwerhopade jag honom med förebräcker: jag sade att jag hade honom att tacka för allt, jemte mycket mer; och jag erinrar mig tillika att han då swarade: "Se så der ja! Kom nu bara inte och styll på mig; du war

war ju self med. — Äfwen sade han att wi
 ej kunde bli uppläcka, och han sökte lugna mig
 något. Han lemnade nu något kläder åt mig
 att bära, och han hade äfwen släppt något af
 kläderna på gatan. Då jag, imellertid, af
 den rofliga Räkning jag erfarit, kände mig
 matt, lemnade han mig sin ena arm att stöda
 ja mig emot, och innan jag kom hem, rådde
 han mig att lägga snö på min panna, hwilket
 wi båda två gjorde. Sedan wi hemkom
 mit till mig, bortlades kläderna 5), derwid
 Ferdinand sade: "Ja, nu är det då gjort."
 — Jag satte mig på en stol och svarade:
 "Herre Gud! om det aldrig hade blifwit gjort
 ändå! och hwad jag då wore lycklig!" — Små-
 ningom sökte Ferdinand, som egde mera sans,
 att lugna mig och yttrade bland annat att det
 ej kunde hielpas, m. m. — Detta saun jag äf-
 wen och sökte att sansa mig; jag drack ett par
 glas watten som uppblandades med win, hwilket
 Ferdinand medhaft, och jag swalkades äf-
 wen något häraf. Då fråga uppstod om klä-
 derna, sade Rumsledt: "Ja syrtuten, de nya
 byxorerna och fracken tar jag . . . fast . . .
 fracken gör jag inte med; du kan gerna få be-
 hålla allt det öfriga plocket." — Då svarade
 jag: "Du må gerna behålla de förbannade klä-

derna; jag önskar att jag aldrig hade sett dem.
 — Wi talte något mera här om, och till slut
 skulle jag behålla de öfriga kläderna och för
 min wärdinna och andra uppge att jag fört
 dem. Som jag war grusligt skakad, erbjöd sig
 Ferdinand att stanna ännu en stund hos mig,
 och det blef då beslutadt att wi skulle söka dö-
 ja allt. — Inom mig trodde jag dock att Rum-
 stedt erhållit Carlsons pengar, men jag bryd-
 de mig då om ingenting; jag war liknöjd för
 allt. Då Ferdinand någon stund derefter gått,
 samt medtagit syruten och byxorna, greps jag
 ånyo af förtwiflan, och för att få sofwa, in-
 tog jag ett opiipulver som jag egde qwar se-
 dan jag war plågad af tandvärk; det lyckas-
 des mig då att insomna.

Dagen derpå tänkte jag först bli hemma,
 men min oro nödgade mig att gå ut, och ef-
 ter en stark twefan påtog jag de af Carlsons
 kläder jag hade på mig då jag häftades. Jag
 besökte då alla de ställen jag förut utpiggifwit,
 utom det att jag första gången i mitt lif en-
 sam gick in på en källare, för att förtära
 ett par glas win; deraf döfwades något mina
 stormande känslor. Jag försökte äfwen wisa
 mig så lugn och nöjd som wanligt, för att af-
 wända alla misstankar, men jag wet bäst sjelf
 hwilken swår ansträngning detta kostade mig.

Jag egde ingen ro, jag tyckte att alla människor stirrade på mig, och då jag om eftermiddagen gick hem, egde jag nästan en dunkel aning om mitt tillkommande rysliga öde.

Man skall fråga mig hvarföre jag icke genast yppade hela förhållandet. Härtill förmådes jag af flera orsaker: jag trodde, för det första, att man ej skulle kunna samla några bindande bevis emot mig; dels hyste jag, i följd af mitt medfödda mistroende, ett starkt twifwelsinål mot affigten med alla de uppmärningar man gjorde mig; jag trodde att man blott wille min undergång. Lifwen stred det alldeles grusligt emot min stolthet att afgifwa en förklaring som för alltid skulle störta mig. Jag tänkte på den wanära jag skulle förorsaka hela min aftningswärda släkt; desutom på mina gamla föräldrars sorg, mina systors tårar. Jag wille icke heller neka, det jag icke då ännu förlorat all kärlek till lifwet, oakadt min olyckliga belägenhet. Detta får man ursäkta mig. Wid nitton års ålder kan man ej så hastigt försona sina tankar med en snart kommande död, och det till — en död på schavotten! Jag wille icke heller straxt namngifwa Ferdinand. Dels hade wi werkligen warit så goda och nära wänner, dels ansåg jag mig bunden af det löfte wi gifwit

hvarandra, och som jag ej wille bryta. Först då jag wid obduktionen fann att min sak blott förwärrades genom ett längre döjjande af Ferdinands delaktighet, beslöt jag, icke utan strid med mig sjelf, att yppa hans brottslighet. Men då jag såg honom låtsas sig okunnig om allt, wågade jag ej heller kompromettera mig sjelf ännu mer. Hade blott Ferdinand erkänt rätta förhållandet, så hade jag säkert genast sagt allt, men nu wågade jag ej säga det. Desutom hoppades jag så mycket af Ferdinand, innan jag ännu kände den noggranna beräkningen, hoppades att jag medelst hans hjälp skulle kunna rädda mig genom flykten. Jag gjorde mig, med ett ord, en hel mängd olika förhoppningar, och oaktadt mitt samvetes bittra förebräelser kunde jag dock ej så hastigt lösflita mina tankar från werlden, så införlifwad som jag hade warit med den; dertill egde jag ej styrka. Någon tanke derpå att jag ej skulle kunna bewisa Rumsbedts delaktighet, upplod aldrig hos mig. Jag war så säker på att han skulle röjas genom de kläder han innehade, eller genom några andra omständigheter; jag betänkte ej att han, på den tid han warit fri, kunnat mer än wäl hinna undandölja dem, då han wiste att jag war arresterad, och jag fann för sent att så war förhål-

landet. Desså är det wäl förunderligt att man ej, oakadt de noggrannaste efterspaningar, kunnat upptäcka det minsta spår efter kläder som ännu saknas. Att jag först skulle mörda en människa och tillegna mig des kläder och sedan kasta bort eller förstöra den bästa delen deraf, kan wäl detta ega någon sannolikhet för sig? — Om jag kastat dem på gatan, skulle man wäl hafwa funnit dem och att jag kunnat försälja eller försingra dem på annat sätt, är äfwen omöjligt, dertill war tiden för kort. För öfrigt, då Ferdinand wid obduktionstillfället tillkallades, hwarföre behöfde han, som oskyldig och ännu icke tilltalad, wisa en sådan förwiring och ännu mindre nyttja tve-talan i en så wigtig sak som den, hwilken rör lif och död? Numstedt föreger, bland annat, att han icke känd Carlson. Detta är mig då icke möjligt att bewisa; men han säger sig äfwen hafwa känd mig högst obetydligt; likwäl är det upplyst att wi druckit duskål och att wi varit mycket tillsamman. En, med hwilken man är du, räknar man wäl alltid till sina närmare bekantskaper, och man låter wäl ej en främmande person tillbringa en natt hos sig. Det är dock upplyst att jag varit hos Ferdinand Numstedt en natt i samma weeka då gerningen skedde. Jag inser, ty wär!

gansta wäl att det blir mig omöjligt att bewisa Ferdinands brottslighet ännu, och jag sielf får wärst lida för det att jag icke genast uppade allt. Lagen fordrar bewis; men sådana kan jag ej åstadkomma. Man skall döma mig såsom den, hwilken ensam begått brottet, såsom den, hwilken anlagat en oskyldig. Det blir jag, jag ensam, hwilken måste lida för allt. Jag förutser mitt öde. Att jag är straffwärd, inser jag wist, men jag synes ännu straffwärdare än jag werkligen är 6). Ferdinand skall gå fri; hans tid är ännu icke kommen; men ännu har jag dock ej uppgifwit allt hopp; jag erkänner det.

Meningen med min skrift är endast den att uppa sanna förhållandet. Jag wet wäl att man icke skall sätta tro till mina ord, att man skall säga, det jag söker öfwerstyra mitt fel så mycket som möjligt; att jag anklagar en oskyldig. Man skall kalla mig hård, kall, känslös — åh! jag wet det alltför wäl, men jag måste finna mig deri. Werldens dom bar nu en gång drabbat mig och det allmänna tänkesättet kan jag, ty wär! ej ändra.

Man skall, måhända, ställa några af mina fel på en wärdslösad uppfostran. O nej! måtte man ej göra det! mina goda föräldrar, de hafwa älskat mig så ömt och så hjertligt,

de hafwa omfattat mig med den varmaste, innerligaste kärlek; alltid hafwa de gifwit mig de bästa råd; de hafwa blott welat mitt samma bästa, och jag känner djupt hwilken oändlig smärta jag förorsakar dem. Ja, jag har felat, jag har brutit, jag har glömt deras råd och förmaningar; det är jag som förbittrar deras ålderdoms dagar, som förorsakar dem sorg — jag känner det. Min smärta är för djup för att kunna yttra sig genom ord eller tårar, men jag känner den desto djupare.

Jag har nu uppgifwit allt. Kanste jag glömt någon obetydligare omständighet, men det har wist icke stett med affigt. Jag anklagar Ruunstedt; jag wet att denna anklagelse wist icke är falsk, ehuru jag icke kan bewisa den. Och nu, då jag erkänt mitt medwettande af brottet, då jag ej wore det minsta hjälpt med att Ruunstedt straffades, hwarföre skulle jag anklaga honom? Tror man mig frukta för det låga uti att hafwa gjort en falsk anklagelse, och att jag ej egde mod att återtaga den? Tror man ej att jag inser det just ett sådant återtagande, ifall jag hade falskt anklagat Ferdinand, skulle bewisa en själslyftning, den man nu fränkänner mig och som skulle förwärfwa mig ett medlidande, som jag nu förlorat, och som skulle förluswa mina sista

slunder; men jag har aldrig fallit anlagat Rumsiedt. Vore än detta ögonblick det sista i mitt lif, så skulle jag dock högt bedyra att min hand är fri från mord och att Ferdinand är den som begått brottet. Och nu, då jag ej har mer att tillägga, öfverlemnar jag min sak i domstolens händer och afsidar med irdergifwenhet mitt kommande öde.

Tillägg.

gjorda af Breitsfeldt wid särskilda ställen af Fristen.

1) Ett samtal, som jag ej ordagrant minnes, föreföll äfwen om att alldeles afstå från fiölden, innan Rumsiedt förefog det olyckliga brottet.

2) Det blef beslutadt att Ferdinand skulle försöka om han, bättre än jag, kunde lyckas att erhålla Carlsons portnyckel, då germingen skulle sse så snart som möjligt och Ferdinand skulle då gå hem till mig. Wi öfwerenskommo äfwen att om wi skulle på något sätt upptäckas, skulle wi, i aldri största nödfall, söka slassa hwarandra gift, för att undgå offentlig wanära.

3) Hvarje ord kan jag omöjligt minnas som wi talade.

4) Då jag gick ut, bad Ferdinand mig se efter på gatan att ingen skulle komma. Äfwen begriper jag ej att ingen menniska hörde skottet, eller mitt fall utför trappan.

5) Pistolen upplades på kafelugnen af Ferdinand, äfvensom jag emottog uret af honom, likväl war verket då löst. Äfwen rådde Numstedt mig att vara hemma dagen derpå, att man ej skulle märka någon förändring hos mig.

6) Den första tiden af mitt häktande ansåg jag mig äfwen för mycket mindre brottslig, emedan jag ej begått sjelfwa brottet. Jag fick tillåtelse att skrifwa till min far. Jag bedyrade för honom att jag ej begått mordet; detta kunde jag med skäl göra; men jag försäkrade honom äfwen att jag ej war medvetande häraf. Knappt hade jag dock skrifwit detta, förrän det ångrade mig. Jag lyckades obemärkt komma öfwer en lös bit papper, hvarpå jag skref och i försigtiga ordalag underrättade honom, att jag i brefwet, som skulle genomläsas, ej wägade säga rätta förhållandet. Ej förrän wid mitt tredje förhör i Kännerbrätten lyckades det mig att, oaktadt all min möda, bortskaffa denna lapp, hwilket skedd på det sättet, att då jag i trängseln, wid nedgåendet skulle nedföras, observerade

jag en yngling, hwars namn jag ej ihågkom,
 men som jag miste mig vara du med. Han
 såg på mig med tårar i ögonen, och genast
 var mitt beslut fattadt. Jag lemnade bitjet-
 ten och uttrade oförmärkt: "Missbruka ej mitt
 förtroende — skaffa fram denna." — Han tog
 den och nickade åt mig. Jag är säker att han
 hemfärdt den."

Denna så kallade bekännelseskrist, ehuru
 lång och utdragen, mer än tillhörigt är, för-
 tjentar dock att läsas och skall, för sin origina-
 litets skull wäl kunna läsas om igen, åtmin-
 stone efter en längre tids uppehåll, emedan
 den ger tusende ämnen till betraktelser. Dessa
 betraktelser wåle dock blifwa af det bittrare
 slaget, emedan det owillkurligen skall förefalla
 menniskowännen bedröfligt, att en yngling wid
 nitton år redan skall kunna vara en förhär-
 dad och, hwad man fallar, genouppstånd
 hof. I lifwets wår, då glädjens och hoppets
 solken ännu tränger in i hjertat, plägar det
 wäl icke vara alldeles tillslutet för alla öm-
 mare, ädlare känslor; men det är juist hwad
 Breitfeldts hjerta är, det har han bewisat un-
 der hela den tid han sutit fången. Det sam-
 wetsqwal, den djupa ånger och känslofullhet,

hwarmed han pråtar nästan i hwarje rad af ofwananförda skrift, äro länade och för hans karakter alldeles främmande, samt utgöra icke annat än ett glitser, hwarmed han vill göra sig intressant i de enkaldigas ögon, ett känslöshetens draperi, hwarmed han söker stöpa sin swarta själs rösliga nakenhet. Huruvida det dock war rätt gjordt af tidningarna att publicera denna hans roman, så länge han ännu egde ett större medparti, må en hwar sielf bedömma. Åtminstone såg man att många leddes deraf bakom ljuset; att många ädla och goda, men oersarna menniskor, hvilka omöjligen kunna fatta ett sådant ondskans ditup, trodde honom vara mindre brottslig, åtminstone ångerfull, beklagansvärd och förtient af medlidande; då deremot andra, mera råa och icke mäktiga af någon själslöfning, ändå förleddes till att anse hofwen för en martyr och i sin wildhet wredgades mot hans förmenta medbrottsling och förförare. — Nu deremot, har det omsider blifwit upplyst att allt, eller åtminstone större delen af hvad Breitsfeldt då skref, war osanning, emedan han, efter så många månaders besinnning, slutligen erkände sig sielf såsom Cattsöns egentliga baneman, men deremot uppgaf Rumpfstedt såsom den der uppgjordt planen och rådt

honom till den lifa så grymma som lömska wäldögrningen. Du finnes wät ingen som icke tror Numstedt wara fullkomligt oskyldig, ty — hwarföre skulle han råda eller tubba Breitfeldt till begående af ett brott, hwaraf han sjelf icke hade ringaste fördel?

Den som följt med den Breitfeldtska processen från början, erinrar sig troligen att den enda anledningen emot Numstedt och som kastade någon flugga på honom, war den att han lånat Breitfeldt den pistol, hwarmed han mördade Carlsson. Numstedt förklarade dock att han war långt ifrån att ana det Breitfeldt skulle af pistolen göra ett sådant bruk. Detta anförande hade dock ei ansetts giltigt, såwida icke en mängd vittnen, af hvilka en större del wero Numstedts bekanta och umgängeswänner, med ed besyrkt att de aldrig hört tala om, det Numstedt war bekant med Carlsson, hwilken Numstedt sjelf försäkrade sig aldrig hafwa känt. Breitfeldts påtagligen osanna uttåg, hans frängel och återfallande af hwad han redan sagt, i förning dermed att hos Numstedt, oaktadt flera gånger förnyade noggranna efterspaningar, ingenting förefanns som kunde bewisa hans brottslighet, gjorde dock att Rätten först och slutligen äfwen allmänheten frifände honom.

Några anmärkingar, hvilka själfwant på-
truga sig den allvarsamma läsarens sinne,
torde icke vara ur vägen, efter genomgåen-
det af den meranående försvarskriften.

Han säger t. ex. redan i första raderna der-
af: "Att min barndom förflöt gladt
och lyckligt är naturligt." Detta är
ett yttrande som till och med kan väcka löje.
Hvarföre är det naturligt att just hans
barndom skulle förflyta gladt och lyckligt? —
Barndomen är visserligen oskuldens ålder och
borde äfwen vara glädjens; men icke äro al-
la menniskor lyckliga i sin barndom. Det är
väl möjligt att den unge Breitfeldt hade
en glad och lycklig barndom, men naturligt
är det visserligen icke. Detta yttrande här-
rör således helt och hållet af det högmöd, den
inbilskhet och uppblåsta själfänga som utgör
grunddragen i den unge brottlingens karak-
ter och som genomgår hvarje rad af hans
skrift samt gör den på några ställen löjlig,
på andra äcklig.

Breitfeldt omnämner, sid. 18, det lilla snar-
teri han begått under sin första kondition hos
en handlande i Strengnäs. Detta kunde wis-
serligen anses som en barnslighet af en fjorton-
årig gosse, såvida han icke under sin sednare
kondition gjort om detta puts i större skala.

Derom nämner han och sielf, sid. 19, men ganska lindrigt, och hade wäl aldrig nämt det, om det icke redan varit omnämnt inför domstolen och sålunda genom förhandlingarnes offentlighgörande kommit till allmänhetens kunnskap. Wisserligen war den unge Breitfeldt lemnad på egen hand, wisseligen kunde det för en femton-årig gosse wara en stor frestelse att handhafwa så mycket penningar, och många har, före honom, för en sådan frestelse dufat under; men han nämmer dock att han först på en öm och bewekande skriftlig uppmaning af sin mor, förmåttis att säga sanningen. Här af synes huru han nekat och att ett sådant der hårdnackadt döljande af sanningen aldrig leder till ett godt resultat; det må en hwar inse, helst som det alltid förräder ett elakt och förstöckadt hjerta. Swaric ung menniska må derföre taga sig till wara för osanning; ty den som icke tvekar att med fräck panna stiga fram och bedraga sina föräldrar, sina lärare, husbönder eller förmän, utan att i sitt inre höra en warnande röst som hwisslar: Gud wet att du talar osanning och Han skall straffa dig, han tvekar icke heller att begå hwad ond gerning som helst, menande att — menniskor kan man föra bak-

om ljuset och Gud bryr sig icke derom. Ad
 hwilken klen, hwilken olycklig tro!

I ett af de föregående förhören återopade
 Breitfeldt sig en wiß stälarnes samtycki mel-
 lan honom och ynglingen Munnstedt, emedan
 de båda, såsom den förre uppgiswer, plågade
 mycket räsönera öfwer religionen, himelawäls-
 wet, litteratur och skön konst samt theatern.
 Denna uppgift lär wara alldeles falsk och
 har af Breitfeldt endast warit tillitad som ett
 medel att få skryta med sin känslosamhet och
 sin själslyftning, som han sjelf fallar der;
 ty först påstår Munnstedt att han war mycket
 litet bekant med Breitfeldt, samt att de aldrig
 samtalat i ofwänansförde ämnen; sedermera
 öfwerensstämma alla som känna Munnstedt i
 det påståendet, att han är en lefnadsglad yng-
 ling, kanske något utswäfwande och hwad man
 fallar rustande, alldeles icke böjd för läskning
 eller sentimentalité, samt att ingen af
 dem hört honom räsönera öfwer litteratur,
 theater och skön konst.

Breitfeldt uttrar, sid. 23, att han under de
 hopade bekymren och den öfwerhandtagande
 nöden alltid sökt tröst wid sitt fortepiano.
 Männe dock detta war den rätta och egent-
 liga wägen till tröst? — Stort är wisserligen
 tonernas wälde och skönt hwiska harmoniens

englar till en hwar som förstår deras språk, men ingen tröst uppväger dock den af religionen, och Breitfeldts föräldrar måste ha försummat att bibringa sin son de rätta begreppen om ett högre wäsende, och en warm förtröstan till Honom som allena förmår hjälpa i nödens stund. Hade ynglingen i sitt betryck wändt sig till Gud med en andäktig bön — ingalunda hade han då råkat i en så stor frestelse, eller ock hade han segrande genomgått den.

Widare läser man, sid. 24: "Carlson anade dock något (nemligen Breitfeldts fattigdom), och yttrade sig deröfwer på ett mindre grannliga sätt." — Huru det nu kunde förhålla sig med de mindre grannliga yttrandena, wet ingen så noga, men att Carlson gjort Breitfeldt mera godt än ondt, är erkändt. Ett bevis derpå är berättelsen, som wid något af förhören förefom, huruom Carlson, en qwäll sedan han lagt sig, sligit upp, tagit fram mat och låtit Breitfeldt äta sig mätt, emedan denne klagat sig hungrig. Carlson behöfde således icke ana hans fattigdom, han wiste nog af den. Äfwen hade Carlson till någon af sina bekanta yttrat att han war rädd för Breitfeldt, alltsedan denne en qwäll uppehållit sig i Carlsons rum, sedan han soumat, under förewändning att läsa i en bok; men, då den sednare händelsewis wafnat, stått wid hans säng med en så besynnerlig blick och hållit i handen Carlsons flocka, den han nedtagit från wäggen. — Säkert umgicks den un-

ge mördaren redan då med det grymma uppsätet att afdagataga sin wän.

Widare säger Breitfeldt: "Om jag skrifwit till mina föräldrar, hade jag säkert fått hjelp, men jag fruktade att förorsaka dem någon sorg." — Han fruktade att förorsaka sina föräldrar sorg, derigenom att han för dem uppade sin nöd; men han fruktade icke att förorsaka dem sorg derigenom att han blef en mördare och rånare. — En hwar må fråga huru detta rimmar sig. Hade Breitfeldt tänkt på sina föräldrar och byst för dem den ömhet som han på flera ställen af sin skrift låter påskina, så hade han ingalunda begått en handling hwarigenom han skulle störta dem i förtwiflan. Han wiste nog att hans föräldrar woro fattiga och icke hade några penningar att skicka honom; detta är dock hwad han, i sin löjliga stolthet, icke will ut med, emedan allt skall wara så stort.

Om Rumsstedts påstående att aldrig hafwa sett Carlsson är sant, hwilket man, numera, icke har anledning att betwifla, så skulle hela den scen och det samtal mellan Breitfeldt, Rumsstedt och Carlsson som den försinände omtalar sid. 25, med alla dess biomsständigheter wara en dikt. Så lärer oss förhållandet wara, och har Breitfeldt med sin diktkonst gjort upp den der händelsen, dels för att bewisa det Rumsstedt och Carlsson woro bekanta och dubroder, dels för att framställa Carlsson i en något ofördelaktig dager och jämedels minsta sin förbryttelse; slutligen också för att

gifwa wid handen hurusom Numstedt warit den i hvars hufwud tankan på den obyggliga wäldsgerningen först uppsprungit. — Mycket slipadt alltsammans!

Den långa historien som Breitsfeldt, sid. 38, uppgör, huru Numstedt kommit till honom och öfvertalt honom att gå med för att mörda Carlsson, huru de följts åt, öppnat porten och medelst lösa snöbollars källande mot fönstret narrat Carlsson att komma ner och öppna, måtte vara helt och hållet diktad; eller ock war det Breitsfeldt ensam som på det wiset narrade sig in hos Carlsson. Doel är det icke rätt sannolikt att denne, som redan war rädd för Breitsfeldt, sedan den natten då han nedtagit hans klocka från väggen, skulle själfmant släppt in honom i sitt rum, nattetid, sedan han gått till hvila; utan måtte Breitsfeldt medelst en falsk nyckel eller ock medelst dörrrens uppdyrkande ha praktiserat sig in. Detta är och blir en oupplöst gåta, ifall det icke faller mördaren in att, innan han går döden till mötes, en enda gång tala sanningen.

Breitsfeldt påstår widare att han, då Numstedt höjde det olyckliga mordwapnet mot Carlsson, betagits af fasa och ropat: "Låt bli, låt bli!" att han hållit händerna för ansigtet och skyndat ut i förslugan, der han i mörkret tagit ett falskt steg och rullat utför trappan, då han i detsamma hört skottet aflossas. I portgången hade han då, med alla tecken till förtwiflan, fallit på knä, bedt Gud och warit

alldeles utom sig. Hvad annat är allt detta än ett dumt sludderfladder, en mislyckad beräkning att tillnärma sig medlidande och skoningsambet? — Ty om Breitsfeldts hela inre meniska till den grad upprest sig mot brottet, hvarföre följde han då någonsin med Munnstedt wid dess utöfwande? — eller om han betogs af en sådan fasa och ropade låt bli, låt bli! då Munnstedt fattade pistolen — hvad hade då varit lättare än att väcka Carlsson? — De hade ju då alla tre varit frälsta — Carlsson från en wäldsam död och hans mördare från fasan af en begången misgärning.

Hwad Breitsfeldt nämner angående huset som stått så nära sängen att det fattat eld i sängkläderna, eger nog sin riktighet; ty det är ju upplyst att någon som bodde i huset sett hur det flammade derinne, samt att man funnit en del af lakamet och täcket upprbrändt; hvarjemte det eger sin riktighet att elden blifwit släckt medelst påghutande af det watten som war i twättkannen. Men det har aldrig blifwit upplyst huru elden egentligen uppkommit; antingen mördaren tillika gjort mordbrand, för att dölja sitt brott och sedan ångtat denna sednare misgärning, af meniskt medlidande med wärdinnan och byrestgästerna, eller också att elden af wåda fattat i sängkläderna och brottslingen wändt om för att släcka.

Den theatraliska scenen, sid. 48, der Breitsfeldt påstår sig ha fattat den dödas arm och beswurit honom att ge ett tecken ifrån sig att han ännu lefde, är werkligen ställd på effekt.

Den unge mördaren säger sig derwid hafwa känt allt hwad ett stördt samwete, allt hwad den diupaste ångest och förtwiflan har att innebära. — Om han någonsin erfarit detta samwetsqwal, denna ånger, ingalunda hade han då den påföljande dagen haft styrka att taga på sig den mördades kläder och i dem spatsera fring staden, göra visit hos sin farbror, ställa sig der för spegeln och fråma sig som om han varit en dandy; ingalunda hade han då med den fräckaste min i werlden och med stora theatergejster utropat inför rätten: "Och för detta afstywårda brott bestyfler man mig!" Ännu mindre hade han haft den rysliga nedrigheten att anklaga en alldeles ofskyldig och att tiodubbla sitt brott medelst framhårdande i att wilja bringa sin wäns hufwud under bilan för ett brott som han sjelf (Breitfeldt) ensam begått.

Hwad han, sid. 51, anför, angående sin medfödda mistänksamhet, hwilken ingaf honom den tron att domstolen blott wille hans undergång, är en så dum undflykt, att man kan bli förargad deröfwer. Huru skulle en domstol wilja någon individis undergång? Huru skulle den ha annat syfte än sanningens utpräckande, de brottsligas bestraffande och de ofskyldigas frilkännande? — Man skall werkligen wara en sådan dansmästare som Breitfeldt för att yttra något sådant.

Hwar de saknade kläderna tagit wägen är ännu oupplyst. Hos Munnstedt funnos de icke,

för allt hvad man sökte. Att de försvunna, war i början ett skäl till misstanke mot Munnstedt, men sedan har man funnit det obehöriga i dessa misstankar. Kanske torde Breitfeldt, då han ser döden för ögonen, göra en sannfärdig uppgift angående detta och mycket annat.

Den unge mannens sielfanklagelse sid. 54, der han tycks stå sig för sitt bröst och med djup förkroshning omtala den grusliga sorg han beredt sina föräldrar som älskat honom så ömt, samt den wanära han samlat öfwer hela sin släkt, skulle verkligen wara rörande om den wore uppriktig; men då man wet, genom hans sednare bekännelse, att denna sielfanklagelse blott är spelad, låtsad, och måste wara det, emedan den följer omedelbarligen efter hans osanna uppgifter, deruti han osärligen äfslas att wilja störta en oskyldig i förderswet — då ... kan man ej bli rörd, allenast bedröfwad öfwer att så mycket elakhet kan finnas i ett så ungt menniskohjerta.

Slutligen yttrar han, sid. 56: "Wore än detta ögonblick det sista i mitt lif, så skulle jag dock högt bedyra att min hand är fri från mord och att Ferdinand är den som begått brottet." — Min Gud! hwilken hädelse! — Och det kunde den boswen nedskrifwa på papperet, utan att fingrarne stelnade och pennan föll honom ur handen! — "Det sista ögonblicket af mitt lif", säger han, o! han tycks då icke alls eftersinna, den förhårdade, hwilken

wigt det sista ögonblicket af wårt lif har med sig och att en ewighet följer derpå.

I tillägget, No 2, uppger han att Numstedt och han kommit öfwerens om att skaffa sig gift för att taga sig afdaga, ifall de blefwe upptäckta. Detta är en ny lögn, upfunnen för att sätta ännu en släck af styggelse på den släckars Numstedt; ty hwad Breitfeldt beträffar, kunde man wäl tro honom, den nidingen, om att så der wilja stupa in i ewigheten, ifall d t icke genom alla hans försök att neka för brottet och hans flera gånger förnyade nådeansökningar, blifwit bewisat huru rädd han är för döden.

Det är bekant huru Breitfeldt, redan 1842, sökte nåd hos Kongl. Maj:t, men fick afslag, samt huru äfwen hans föräldrar samman är ingingo med en nådansökning för deras olycklige, brottslige son. Äfwen denna afslögs. Man skulle då ha trott att hoppet öfwer gifwit den arme syndaren, samt att han allvarsamt skulle tänka på att bereda sig till döden. Sngalunda. — Lifwet är honom så kärt, att han omöjligen will löslita sig derifrån och ehuru han wet det han aldrig kan erhålla frisheten, will han dock lefwa. Han går derföre in till Konungen med en förnyad nådansökning, i början af detta år. En hwar som läser tidningarne har wäl läst denna skrift, hwilken werkligen är författad i en så rörande stil, att man, oaktadt sin billiga afsty för den unge brottslingen, är frestad att utgiuta tårar. "Nåd! milde Konung! nåd! nåd! om

icke för min, åtminstone för mina arma för-
äldrars skull!" Skrifwer syndaren, och man tyc-
ker sig derwid se huru han som en mask rul-
lar sig i nöjet och beder himmel och jord om
förbarmande. — Men äfwen detta sista för-
söl har varit fäsängt. Landets Fader, ehuru
han wanligen ryser för att underteckna en
blodsdom, derest de ringaste mildrande omstän-
digheter förefinnas, är dock alltför rättwis för
att här ge nåd, helst då den brottslige ännu
framhårdar i att ej wilja säga sanningen.
Breitfeldt har gjort för mycket ondt, han har
varit för mycket förhärdad, och Hans Maj:t
tycker förmodligen att om denne, den wärste
af alla, finge nåd, så hade ju alla andra
brottslingar, som mindre ondt hade gjort,
hans exempel att åberopa, och det skulle då
anses för en himmelsfriande orättwisa att
låta dem afliswas, eller och skulle Staten be-
tungas med en öfad mängd af lifstidsfångar,
och den lag som fordrar lif för lif! helt och
hållet förswinna.

Man har, just nu på sednare tiden, fun-
nit skrifmaterialier i Breitfeldts arrest, hwilket
war otillåtet för honom att nu mera innehaf-
wa; äfwen har der, under en lösbruten kake-
ugnshjelen, funnits en sil, jemte andra werktyg,
dem han på något listigt sätt wetat förskaffa sig,
för att söka praktisera sig ut.

Genom tidningarna är det bekant huru han,
efter dödsdomens ytterligare stadfästande, gjort
sig galen, för att på det sättet wäcka medli-
dande och slippa dö. Flere af stadens sticli-

gasse läkare hafwa dock intygat att denna galenskap är tillgjord, men tillika bifogat den försäkran att om han i längden får hålla i med denna låtsade galenskap, kan den till slut möjligen öfvergå till verklig.

Ingen religionens tolf förmår inedlertid att med nådens och tröstens ord intränga i den förstökades hjerta. Det är mer än bedröfligt att tänka sig en så förhärdad warelse.

Det är wäl icke offentliggjordt, men det berättas dock med wissbet, att den unge Breitfeldt snart skall med döden försöna sitt brott. Mätte han ännu, under de återstående dagarne af sitt lif, komma till bejuning; mätte han ännu, innan ewighetens port efter honom tillslutes, öppna sitt hjerta för religionens wäckande, manande röst! Mätte hans mer än beklagansvärda föräldrar och syston icke till fasan af hans minne behöfwa söga det, att han dog oförsonad med Gud och werlden, att han med lögn på läpparne trädde inför den Ewige Domaren! — Och mätte slutligen hans lastbarhet och hans olyckliga slut affräcka bwarje annan ung människa från att träda på lögnens, nedrighetens och förhärdelsens wäg!

